Oplegnotitie Raadsbesluiten Omgevingswet – Processen

Inleiding
De Omgevingswet integreert 26 wetten en vele tientallen (rijks)regelingen in het fysieke domein met als doel het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.
De Omgevingswet beoogt verder:
- een vereenvoudiging en waar mogelijk deregulering van het omgevingsrecht;
- het centraal stellen van de leefomgeving en inwoners hierbij betrokken;
- meer ruimte voor (lokaal) maatwerk;
- versnelling en vereenvoudiging van procedures.

Om de doelen te kunnen realiseren, de wet op een goede manier uit te voeren én initiatieven te faciliteren zijn in het kader van de Omgevingswet veel college- en raadsbesluiten nodig.
In deze notitie nemen wij u mee in de onderwerpen die betrekking hebben op de noodzakelijke minimale besluiten in het kader van de implementatie die betrekking hebben op de nieuwe processen. Het gaat daarbij concreet om:
1. Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor de raad adviesrecht heeft
2. Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor participatie verplicht is
3. Instellen commissie ruimtelijke kwaliteit
4. Delegatiebesluit aan het college om het omgevingsplan te wijzigen
5. Verordening Nadeelcompensatie (planschadeverordening);
6. Legesverordening (waarin gevolgen Omgevingswet en Wkb zijn verwerkt)

Vanzelfsprekend worden er op meer belangrijke thema's raadsbesluiten genomen, zoals het vaststellen van de Omgevingsvisie en onderdelen van het gebiedsdekkend Omgevingsplan. U bent en wordt hierover geïnformeerd via de klankbordgroep en/of nieuwsbrief vanuit het programma.

Proces klankbordgroep
Sinds mei 2019 is met de klankbordgroep op verschillende momenten stil gestaan bij de keuzes rondom de implementatie van de Omgevingswet voor Moerdijk en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Gekozen is voor een onderscheidend ambitieniveau, waarbij we de wet implementeren met onze eigen mensen, inzetten op een goede en kwalitatieve dienstverlening om ontwikkelingen voor én na inwerkingtreding van de wet mogelijk te blijven maken.

De gedachte van de Omgevingswet is dat de gemeenteraad stuurt op hoofdlijnen en het college verantwoordelijk is voor de uitvoering hiervan. Dit vanuit het doel om te komen tot snellere en betere besluitvorming en dienstverlening. Samen met het betrekken van de omgeving door middel van participatie of omgevingsdialoog verandert de positie van de overheid en de rollen van de raad en het college.

Met de klankbordgroep is de voorbereiding voor de besluitvorming van het spoor 'processen' besproken. In een open en constructieve dialoog is toegewerkt naar uitgangspunten voor het opstellen van de eerste vier raadsvoorstellen die op dit moment voorliggen.

Daarbij is voorgesteld om deze raadsbesluiten uit te laten gaan van een technische omzetting van de huidige situatie. Vanzelfsprekend is gekeken naar hoe de huidige **werkwijze** aansluit op de doelen van de Omgevingswet en naar kansen om de ambitie verder door te vertalen. Nieuwe, kaderstellende beleidskeuzes worden op dit moment echter niet meegenomen.

Deze besluiten bieden de (nieuwe) raad overigens wel de kans om deze onderwerpen te agenderen voor de komende collegeperiode en de (adaptieve) transitiefase.

De klankbordgroep heeft overwogen dat het moment van besluitvorming voor de aankomende verkiezingen ligt. Om de besluiten in samenhang te kunnen bespreken, is afgesproken deze vier raadsbesluiten gezamenlijk te behandelen in de raad van 16 december 2021.

Naast deze besluiten moet de raad voor de inwerkingtreding van de wet nog een besluit nemen over de *Verordening Nadeelcompensatie*, betreft de vervanger van de planschadeverordening en de *Legesverordening.* Beide besluiten worden in lijn met het advies van de VNG, kort voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgesteld. Dit omdat voor deze besluiten de definitieve inwerkingstredingsdatum vast moet staan.
De noodzakelijke inhoudelijke voorbereiding hiervoor is overigens al gestart.

Nieuwe terminologie onder de Omgevingswet.
In de Omgevingswet worden nieuwe termen geïntroduceerd. In onderstaand overzicht zijn de oude en nieuwe begrippen weergegeven.

Wet ruimtelijke Ordening (Wro)	Omgevingswet
Bestemmingsplan (BP)	Omgevingsplan (OP)
Omgevingsvergunning	Omgevingsplanactiviteit (OPA)
Uitgebreide omgevingsvergunning	Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA)
Voorbereidingsbesluit	Voorbereidingsbesluit (blijft gelijk)

Raadsbesluiten Processen
Per aangeboden raadsvoorstel volgt hieronder een korte toelichting op het thema en beschrijving van de kern van het raadsvoorstel en eventuele initiatieven.

1. *Besluitvorming adviesrecht raad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (330089)*

<u>Toelichting thema</u>
De raad kan gevallen aanwijzen van ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteiten’, (dat zijn activiteiten die niet passen binnen de regels van het omgevingsplan en die niet vergunningvrij zijn) waarvoor de raad adviesrecht krijgt. De raad kan via dit adviesrecht invloed uitoefenen op ontwikkelingen die afwijken van het omgevingsplan. De huidige situatie is echter gebaseerd op het mandaatbesluit van juni 2010.

<u>Kern voorstel en eventuele alternatieven</u>
De ervaring leert dat de kaders van het bestemmingsplan in praktijk passend zijn voor overgrote deel van (bouw)initiatieven. Het huidige mandaatbesluit van 3 juni 2010, het zogenoemde “kliksysteem”, wordt mede om die reden, slechts incidenteel gebruikt en heeft in de praktijk nog nooit geleid tot aanpassing aan het oorspronkelijke plan. Om die reden wordt dan ook voorgesteld om geen categorieën met verplicht adviesrecht aan te wijzen.

Een alternatief zou zijn om wel gevallen van activiteiten aan te wijzen.

2. *Besluitvorming over buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarvoor uw raad participatie verplicht wil stellen (330092)*

Toelichting thema
De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarvoor participatie verplicht is. Dit kan alleen bij een omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. In de wet is voorgeschreven waar dan aan moet worden voldaan.
Daarbij ligt de nadruk op de kwaliteit van het participatieproces, niet op de uitkomst. De raad moet, indien zij dit wenst, wel een besluit nemen voor welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zij deze verplichting op wil leggen.

Kern voorstel en eventuele alternatieven
Uitgangspunt bij het voorstel is dat door de raad vastgesteld beleid (kaders) door middel participatie tot stand komen. In het voorstel zijn hiervoor richtlijnen opgesteld.
Hoewel geen onderdeel van deze besluitvorming kan participatie ook als voorwaarde in het Omgevingsplan worden opgenomen bij voorzienbare binnenplanse afwijkingen. Om dit proces te ondersteunen wordt een toolkit voor initiatiefnemers ontwikkeld.
De raad kan er (theoretisch) voor kiezen om niet te sturen op het voeren van de omgevingsdialoog. Dan hoeft bij geen enkele aanvraag een omgevingsdialoog te worden bijgevoegd.

3. *Besluitvorming over de (gemeentelijke) adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit[1] (329154)*

Toelichting thema
De wet verplicht het instellen van een (gemeentelijke) adviescommissie voor vergunningaanvragen voor Rijksmonumenten. Deze commissie moet vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet aangesteld zijn. Het raadsvoorstel gaat er van uit dat de taken van de huidige welstandscommissie en de huidige monumentencommissie worden gecontinueerd. De wet kent de mogelijkheid om de verplichte gemeentelijke adviescommissie een uitgebreidere of beperktere adviesrol te geven. Op het moment dat uw raad daarover een nieuwe afweging maakt, kan ook de daarbij passende wijze waarop de adviescommissie wordt vormgegeven worden meegenomen.

Kern voorstel en eventuele alternatieven
Het voorliggende raadsvoorstel regelt dat de nieuwe gemeentelijk '*commissie Omgevingskwaliteit'* de wettelijke adviestaak voor rijksmonumenten kan uitvoeren en het gemeentelijke Welstandsbeleid kan toetsen na datum van inwerkingtreding. Het voorstel formaliseert tevens de benoeming van de leden van de commissie.
Er zijn geen reële alternatieven. Deze komen pas aan de orde als er sprake is van nieuw beleid op het gebied van Omgevingskwaliteit. Dit is overigens in lijn met het advies van de VNG hierover.

4. *Delegatiebesluit aan het college om het omgevingsplan te wijzigen (330079)*

Toelichting thema
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen de bestaande regelingen voor het delegeren van onderdelen van het bestemmingsplan.

---

[1] De term Ruimtelijke Kwaliteit komt uit de minimale eisen voor implementatie van de VNG. In de nadere uitwerking 'Handreiking adviesstelsel Omgevingskwaliteit' is die term vervangen door '*commissie Omgevingskwaliteit'.* Die term wordt gebruikt in het raadsvoorstel

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om het wijzigen van onderdelen van het omgevingsplan te delegeren van de raad naar het college.
Het gaat om het mogelijk delegeren van:

a. Het vaststellen van een wijziging van het omgevingsplan die voldoet aan de eisen van de wijzigingsbevoegdheden in het omgevingsplan van rechtswege;
b. Het vertalen van reeds verleende omgevingsvergunningen in het Omgevingsplan;
c. Het vertalen van beleidsregels van de raad in het omgevingsplan;
d. Het opstellen van een wijziging van het omgevingsplan ten gunste van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen;
e. Het nemen van een voorbereidingsbesluit.

Kern voorstel en eventuele alternatieven

Het delegeren van de besluiten op de wijzigingsbevoegdheden (a.) betreft feitelijk het continueren van de huidige situatie.

De Omgevingswet verplicht de gemeente maximaal 5 jaar na het verlenen van een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit de rechten van deze vergunning op te nemen in het Omgevingsplan om op deze manier het Omgevingsplan zo volledig en actueel mogelijk te houden. Het betreft hier slechts een procesmatige actie waardoor het voorstel is dit te delegeren aan het college. Middels dit besluit worden er namelijk geen nieuwe rechten aan de locatie toegekend. (b.)

De raad stelt, na debat en besluitvorming, nieuw beleid vast. Er kan echter pas aan dit beleid worden getoetst als deze regels in het omgevingsplan zijn opgenomen (c.). Delegatie regelt in dit geval dat het college verantwoordelijk is voor een juiste vertaling van het beleid naar de regels van het Omgevingsplan. Dit wordt niet opnieuw aan de raad voorgelegd.

De Omgevingswet maakt het mogelijk om nieuwe ontwikkelingen te delegeren aan het college (d.). Dit versnelt de besluitvorming bij met name stedelijke ontwikkelingen. Voorstel is om het vaststellen van het Omgevingsplan voor deze ontwikkelingen onder de volgende voorwaarden te delegeren aan het college:

1. Het voeren van een gedegen omgevingsdialoog.
2. Er geen zienswijze(n) is ingediend op een ontwikkelplan.
3. De ontwikkeling is passend binnen het gemeentelijk beleid

Wat betreft het voorbereidingsbesluit (e.) is het een afweging tussen de snelheid waarmee een voorbereidingsbesluit kan worden genomen en het voeren van de integrale discussie in de raad. Het nemen van een voorbereidingsbesluit beperkt gedurende een jaar specifieke mogelijkheden van een omgevingsplan. De gemeente heeft gedurende dit jaar de mogelijkheid een wijziging van het omgevingsplan in procedure te brengen. Een voorbereidingsbesluit wordt genomen om een ongewenste ontwikkeling te voorkomen. Hoe langer het duurt om tot een besluit te komen, hoe groter de kans dat er een ongewenste ontwikkeling zich voor gaat doen. Om deze reden stellen wij voor de snelheid van het nemen van een delegatiebesluit te prefereren boven de integrale discussie in de raad.

Monitoring en evaluatie

Het effect en praktische werking van deze besluiten zal worden geëvalueerd. De wijze waarop wordt voorafgaand aan de inwerkingtreding, mede in overleg met de klankbordgroep, bepaald.